

ПРОБЛЕМА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЕВТАНАЗІЇ В РОЗРІЗІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Курсант 213 навчальної групи Густиря Х.С.

Науковий керівник: викладач кафедри кримінального права Олійник О.С.

Проблема евтаназії на сучасному етапі стала досить актуальною в нашому суспільстві. З розвитком суспільства змінюються погляди на її застосування. Все частіше виникає питання про заміну такого принципу, як гуманізм, на позбавлення від страждань людини за допомогою евтаназії.

Кримінально-правові аспекти евтаназії були предметом наукових робіт вчених В.Глушкова, І.Сіулянова, О.Капінуса, С.Стеценко, І.Сенюти.

Першою і найголовнішою проблемою є те, що евтаназія в повній мірі суперечить законодавству України, адже стаття 3 Конституції України проголошує, що людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Виходячи з цього, особливої уваги потребує аналіз злочинів проти найцінніших людських благ - життя та здоров'я, оскільки в кримінально-правовому аспекті ці посягання визнаються одними з найнебезпечніших. Кримінальна відповідальність за вчинення таких злочинів передбачена розділом II Особливої частини КК України "Злочини проти життя та здоров'я особи".

Але, варто все ж визнати, що проблема евтаназії - насамперед проблема етична, і від її розв'язання залежить доля багатьох безнадійно хворих людей, які довгі роки перебувають у лікарнях, фізичний стан яких діагностується як проміжний - між життям та смертю, а психічний стан - безпорадність, стан глибокого відчаю; ці люди позбавлені вибору, вони законом приречені на повільну і болісну смерть, однак це суперечить загальним принципам права - справедливості та гуманності. Застосування евтаназії має бути не лише дозволено законом, але

й забезпечено певними правовими гарантіями з боку держави, його органів та посадових осіб, також мати дуже жорстоку регламентацію.

Небезпека зловживань вимагає надзвичайної обережності в практичних питаннях евтаназії. Тому це потребує дотримання суворої процедури виконання, а саме:

1. Процес може застосовуватися тільки до повнолітніх дієздатних осіб, які є невиліковно хворими у термінальній стадії хвороби, що підтверджується письмовим висновком консилиуму лікарів відповідно акредитованого закладу охорони здоров'я чи наукової установи.

2. Невиліковний хворий має перебувати у свідомості, бути об'єктивно поінформований своїм лікуючим лікарем (ст. 34 Основ законодавства України про охорону здоров'я) про діагноз та можливі результати лікування і добровільно, свідомо дійти до рішення про необхідність прийняття смерті через нестерпність страждань, про що подає письмову заяву (за наявності родичів - за погодженням з ними) для розгляду в суді.

3. Заява підлягає негайному розгляду в судовому засіданні лише колегіальним складом суду з метою забезпечення критичної оцінки поданої заяви.

4. Ухвала суду, прийнята одностайно, протягом доби має бути доведена до відома невиліковно хворого та його лікуючого лікаря.

5. Лікар зобов'язаний продовжити вживання всіх необхідних заходів для максимально можливого знеболення перебігу хвороби - аж до настання незворотної смерті невиліковно хворого.

6. Порушення лікуючим лікарем обов'язку знеболення має тягнути застосування кримінальної відповідальності.

Основні аргументи противників евтаназії такі: при здійсненні евтаназії можливі зловживання з боку зацікавлених осіб; медична наука і практика не гарантовані від діагностичних помилок; можливий винахід нового препарату, здатного врятувати життя пацієнта. Водночас, на нашу думку, це не

достатні аргументи для заборони еутаназії: зловживання можливі у будь-якій сфері громадських стосунків. Мінімізувати їх - завдання законодавства.